

G. CULLMANN—M. DENIS-PAPIN—A. KAUFMANN: A hír tudománya. (Az információelmélet alapjai). — Századunk második felének leglátványosabb statisztikai, grafikonjai a tudományos-technikai fejlődés ritmusát, méreteit és következményeit elemzik; felméri az új felfedezések és megvalósítások tömegét, a hatalmas információanyag el-sajátításának időtartamát. G. Klaus szerint a fejlődés felgyorsulását elősegítő tényezők egyike éppen az információk komponens fokozatos tökéletesedése, vagyis a tapasztalatok és az elsajátított elméleti tudás rendszerezésének, feldolgozásának és terjesztésének általános szintű korszerűsítése. Ez a probléma ebben az összefüggésben is — mint mindenütt az alkalmazott tudományágakban — két részre oszlik. Egyfelől az információelméletre és az eszközül szolgáló matematikára, másfelől az információk anyagot hordozó feldolgozó és közvetítő technikai felszerelések realizálását lehetővé tevő tudományokra. Cullmann, Denis-Papin és Kaufmann könyvében az információ definíciója és tulajdonságainak tárgyalása előtt a „matematikai emlékeztetőben” megtalálható minden olyan fogalom, amely az információelmélet alapjainak megértéséhez szükséges. A szerzők összefoglalják a legfontosabb tudnivalókat a számolásról, a számrendszerekről és a logaritmusokról, különös figyelmet fordítva a kettes alapú szám- és logaritmusrendszerre és ennek rendkívüli szerepére az információelméletben. Ezután elemzik a valószínűségszámítás és a statisztika tartományába tartozó fogalmakat. Az információelmélettel foglalkozó fejezetekben az üzenetek általános tulajdonságait tárgyalják, nem az információ eredetével foglalkoznak tehát, nem egy bizonyos üze-

Aki a „modern” művészet útvesztőiben el akar igazodni, megbízható kalauzként ajánljuk neki Koczogh Ákos könyvét*. Koczogh először is pontosan elemzi az egyes művészeti irányzatokat, kezdve az impresszionizmussal (a hangulat művészetével), folytatva a szimbolizmussal (jelpép és zene kapcsolatával), a szecesszióval (a századforduló művészetével) s utána sorban a szürrealizmussal, a dadaizmussal („vicc és gyermekdedség”), expresszionizmussal, futurizmussal (a jövő dinamizmásával), a kubizmussal („alapformák művészetével”), konstruktivizmussal („építő művészetel”), folklorizmussal (népi és népies irányzattal), archaizmussal („régí forma, új tartalom”), közben külön fejezetben, „vissza a természethez” címmel a natúra és az ars, azaz a természet és a művészet újszerű kapcsolatának tisztázását végzi el, majd a negroizmusról (négerek és fehérek), és végül a szocialista realizmusról mint a közösségi művészetéről szóló résszel zárja könyvét.

Minden történeti elemzés és összefoglalás után bemutatás következik művekből: irodalomból, képzőművészetből (festmény, szobor, épület), s ezen a ponton külön is ki kell emelnünk Koczogh könyvének nemzetközi példatárát. Minden egyes fejezetet tömör összefoglalás zár le.

Koczogh Ákos könyve a magyar művészettörténetírásban az első sikerült összegezése a korunk művészeti ágazatairól szóló legfontosabb tudnivalóknak, beleértve a filmművészetet is. Amikor korunk társadalmá egyre inkább egységesül, egyre jobban elmosódnak a határok a társadalom egyes osztályai és a különbségek a társadalom rétegei között, ugyanakkor a valóságról alkotott kép, amit a művészet mutat föl a kíváncsi embernek, egyre sokrétűbb, egyre szövevényesebb tükre adja a világnak. A művészet, ha a valóság diagnosztája akar lenni, nem tűrheti a hazugságot, s távol áll tőle az a csinált világ, amely a reneszánsztól kezdve jellemezte az európai társadalom életét, mondhatni egészen a XX. századig. Gondoljunk a nagy teatrális külsőségekre, a művészet által fölfokozott emberi gesztusokra, a szenvedélyek, az érzelmek szinpadias kifejezésére, a pásztorjátékokra, a rokokó pipiskedésére, a biedermeierre, az utóbbi újjászületésére az I. világháború szörnnyű éveiben. A XX. század művészete viszont elutasítja a hazugságot, a valóságot elrejtő díszleteket, pontos láttelelet akarja adni a valóságos élet teljességének, mélységben, magaságban és szélességben egyaránt. A születő látletelek a művész világnézetének és ízlésének megfelelően rendkívül változatos képét adják a valóságnak. Korunk művészete annak bizonyítéka, hogy a teljes valóság megismerésétől még messze vagyunk, de mindenfajta ábrázolási mód egy lé-

* Koczogh Ákos: A modern művészet útjai. Népművelési Propaganda Iroda. Budapest, 1972.

péssel közelebb visz bennünket a valóság teljesebb megismeréséhez és a kapcsolatok megértéséhez. Természetesen a művészet nem helyettesítheti a tudományt sem szociológiai, közgazdasági, sem biológiai stb. értelemben, de értékes hozzájárulás lehet a megismerés útján a valóság mélyebb megragadásához. Koczogh Ákos fő érdeme egyrészt az, hogy türelmes azok iránt a művészeti irányzatok iránt, amelyek önmagukat is komolyan véve járulnak hozzá a valóság lényegének feltárásához, ugyanakkor egyik irányzatot sem tartja egyedül üdvözítőnek, hanem dialektikusan szemlélve a stílusirányzatokat, mindegyik alkotásában észreveszi azt a mégoly csekély igazságot is, amely megérdemli a figyelmet az előbb mondottak értelmében.

Koczogh számára nem az izmusok az érdekfejtők, hanem a művészi magatartás, az a bizonyos „alapállás”, amelyből kiindulva a művész szembesíti magát a valósággal, a világot önmagával, visszaadva alkotásban azt, amit magán átérezett, amivel érzelmileg is azonosult, amit tehát érzékelt, fölfogott a világból, *értelmesen* fejezve ki magát az *értelmes* ember számára.

Ezt az értelmes kifejezést veszi nagyon komolyan Koczogh is, amikor írásban határozza meg a modern művészet főirányainak a lényegét. Íme néhány példa. Lehet-e világosabb, érthetőbb és tömörebb megfogalmazás adni a futurizmusnak a Koczoghénál: „A futurizmust a mozgás, dinamizmus jellemzi, s minden olyan stílári eszköz, mely ezt kifejezheti. Nem érdeklik a részletek, a jelzők és melléknevek, csak az élet iramának kifejezése: főnévi igenevekkel. Miután az életben a dolgok egymás mellett vannak és történnek: az egyidejűséget, a szimultán megjelenítést hívja segítségül. Mindenben a cselekvést, tettet, mozgást, akarást juttatja kifejezésre.” Vagy a természet és a művészet legújabb értelmezésének: „A természeti alakzatokat követő és kereső stílus nem azonos a természetességgel, hiszen lehet igen keresett, modoros is. De általános jellemzője: a természetközelség érezhető s látható jelenléte, a természet formációinak (sejtrendszer, gyökérzeti struktúrák, kavicsok, kövek, kristályok, kagylók, csigaházak stb.) művészi áttétele, újraköltése. Irodalomban: természet és ember közötti szerves kapcsolat kifejezése, zenében: a természet hangjainak magasabb rendben való újraköltése.” Tehát ez az új „naturalizmus” a „természeti formák és a művészet” új értelmű kapcsolata. A természet nem egyszerre, hanem fokozatosan és minden korban más-más értelmű szereppel jelent meg a művészetekben. Ezt Koczogh szemléletesen vezeti le a primitív embertől az egészen magasrendű műalkotásokat létrehozó művész természet-szemléletéig. — Újabb példa: Mi az *archaizmus*? Erre Koczogh így válaszol: „nem utánzás, hanem hasonló magatartás a régmúlt idők művészetével: az anyagszerűség és egyszerűség jegyében.” És hivatkozik többek között Medgyessy Ferencre éppúgy, mint Henry Moore-ra. Kár, hogy Koczogh könyve írásakor még nem ismerte Baranyi Ká-

net jelentésével, hanem az információ kifejezésének és továbbításának formáival. A könyv összefoglalja a jel és az információelmélet fő kérdéseinek a termodinamikával és a kibernetikával való kapcsolatát is. Külön érdeme a szerzőknek, hogy sehol sem feledkeznek meg fogalmaik filozófiai, pszichológiai és szociológiai vonatkozásainak elemzéséről sem. „Az információ létezik, ez tagadhatatlan” — írják a szerzők — „egyike azoknak a formáknak, amelyekben a külső világ a tudatban megjelenik. A világ üzenetei, az információhordozók szüntelenül módosítják környezetünket. Meghatározzák benső állapotunkat és szabályozzák reakcióinkat.” A szerzőknek ez a magyarázata mutat rá talán legvilágosabban az információelmélet fontosságára és az információk szerepére az ember életében. (Gondolat, 1973.)

MIHAI EMINESCU: Kék virág. — Hogy rokon töről fakad-e Novalis „kék virág”-a meg az Eminescué, hangulatos komparatiztikai vizsgálat tárgya lehet. Annak mindenképpen örülhetünk, hogy a posztumusz Kakassy-válogatás ezt a címet kapta a Tanulók Könyvtára-sorozatban: a gyöngéd, a romantikus Eminescu, akiben a bölcselői hajlam sosem hallgattatta el a szerelmi líra bensőséges hangjait, joggal számíthat arra, hogy utat lel a kiadvány fiatal olvasóihoz. Annál is inkább, mert a magyar Eminescu-fordítók színe-javának tolmácsolásában olvashatjuk a nagy életmű reprezentatív alkotásait: Apriily Lajos, Bajor Andor, Berde Mária, Deák Tamás, Dsida Jenő, Finta Gerő, Franyó Zoltán, Kacsó Sándor, Képes Géza, Kiss Jenő, Majtényi Erik, Márki Zoltán, Szabédi László, Székely János, Szemlér Ferenc érdeme, hogy ez a

kötet műfordítás-kultúránk irodalomtörténeti értékű dokumentumaként is megkülönböztetett figyelmet érdemel. (Dacia, 1973.)

BENEDEK ZOLTÁN: A szőke Szamos földjén. — Ma-napság kevés népszerűbb tárgyköre van az ismeretterjesztő irodalomnak, mint a földrajz: turistakalauzok, út-leírások és egyéb műfajú földrajzi könyvek tucatjai forognak közkezen. Ezek közül különös élményben részesítenek az olyanok, amelyek egy-egy ismertnek vélt hazai tájra vezetnek, és bizonyítják, mennyi mindent nem tudunk róluk: így legközelebb sokkal „felvilágosultabban” nézzük majd az illető tájat, s a figyelmünket eddig meg nem ragadott részleteket a ráismerés arisztotelészi örömeivel vesszük szemügyre. Ilyen könyv az itt recenzált is, amely a Szamos alsó folyásának vidékét főleg geológiai vonatkozásaiban mutatja be színvonalas ismeretterjesztő szinten, már középiskolások számára is hozzáférhető stílusban, s amelyet vonzó olvasmányanyag egészít ki a régi lápvilágról rajzolt képekkel. Sok ilyen könyvre lenne szükség sok más hazai tájegységről is — esetleg épp az ezt is magába foglaló sorozat keretében. (Dacia, 1973.)

Kolozsvári magyar muzikusok emlékvilága. — Öt muzikus — öt műfaj. Valamennyi írás melléktermék. Ruzicska György zongorista és zeneszerző önéletrajzot ír; Déryné, aki drámai szerepek eljátszása mellett éneklésre is vállalkozott, emlékezik; Bras-sai, a polihisztor, Liszt Ferenc-cel polemizál a cigányzene ürügyén; Bartalus István zenetudós történelmi „beszélyt” komponál; Farkas Ödön, a Zenekonzervatórium igazgatója a művészi zenéről

roly újvidéki művész szobrait; egy új kiadásban Baranyi művészetét is beépíthetné kitűnő munkájába, hisz archaizmus és technicizmus összegezésére éppúgy szemléletes példa, mint ahogy az a szimbolizmus és a folklorizmus egyesülésére, s nem nélküli a konstruktivizmussal és a puerilizmussal való kapcsolatokat sem.

Ugyanígy lehetne idézni valamennyi irányzat néhány soros tömör összefoglalását. A szerző nem olyan értelemben veti mérlegre az egyes irányzatokat, hogy közülük melyik ér többet vagy kevesebbet. Megelégszik a pontos leírással, a dolgok néven nevezésével. Egyes megállapításaihoz volna mit hozzátenni, de csak olyan értelemben, hogy végül is mondjuk a *gyermekrajz*, a gyermeki szemlélet és őszinteség címen elkönyvelt „művészeti” termék vajon a szó klasszikus értelmében mennyiben képzőművészeti alkotás. Ezt a kérdést Koczogh nem veti föl, hanem azt látta, hogy ezek a szemléletmódok mennyiben ösztönözték újfajta és figyelemreméltó látásra a művészeket, mennyiben gazdagították a művészi kifejezés eszközeit és lehetőségeit.

Nem fejt ki az ízlés és megszokás szerepét és jelentőségét, de pontosan rámutat arra, ahol erre rá kell mutatni, hogy a hagyomány elleni küzdelem az újszerűség jegyében azért jogosult, mert az eddigihez képest a valóságnak egy eddig nem vagy csak kevésbé ismert oldalát mutatja meg, és hogy ami váratlan, akár a zenében, akár a képzőművészetben vagy az építészetben, még az ipari formatervezésben is, az végül is a megszokás folytán bevetté válik, megszokottá, törvényszerűvé, még az az irányzat is, amely semmiféle törvényszerűséget nem tűr meg. Nem ártana a következő kiadásban körüljárni azt a kérdést is, hogy ilyen körülmények között meddig művészet a művészet, s műalkotás a műtárgy.

Koczogh idézi Kodály Zoltán *Bartók Énekes játéka*iról szóló írásából: „nagy e játékok tisztán emberi értéke is: fokozzák a társas érzést, életörömet” — és most itt érdemes *magát Koczoghot* idézni: „talán nincs is már értelme mindannak az emberi erőfeszítésnek, mely művészetben és pedagógiában, lélektanban és társadalmi mozgalmakban a gyermek és játéka felé fordult, mint az, hogy visszavezesse az embert elveszett önmagához, szabad és őszintén komoly gesztusaihoz.” Tehát a játékos emberhez, amit nemcsak Huizinga után kell komolyan vennünk, hanem — többek közt — Latinovits Zoltán nagy jelentőségű *Ködszurkáló* című könyvének idevágó fejtegetései alapján is. S noha mindez igaz, mindez helyes, azért nem árt hangsúlyozni azt is, ami a mégly bájos gyermekrajz és az igazi művészeti alkotás között mint színvonalbeli különbség mégiscsak létezik és megállapítható. Koczogh szintén érzékeli a kérdést, s amikor a gyermekrajzokkal kapcsolatban művészeket idéz, köztük Pollockot, Tobey-t, Michaux-t, Mathieu-t, *szeszélyes esetlegességről* beszél, ami alkalmi *öleteket* szül, legföljebb kézügyességet, „anélkül hogy megközelítené a művészi jelkép-rendszer-teremtés elemi föltételeit”. Ebben már

lehetetlen észre nem venni a kritikai értékelést. Lényegében itt éppen arról van szó, hogy más a játékosan szeszélyes ötlet, és megint más a művészi jelképrendszer-teremtés szellemében létrejött műalkotás.

A könyv bizonyítja, hogy Koczogh Akos módszeresen figyelte korunk különböző irányzatainak kialakulását, mozgását, áramlását és belső fejlődését. Közben nemcsak a maga számára tisztázta a jelenségeket és a fogalmakat, hanem szeme előtt tartotta azt az embert is, akinek a számára a művészek alkotnak. Úgy tisztázta a kérdéseket, hogy azokat a nézők számára is érthetően fogalmazhassa meg. Ezért nem kerülte el a figyelmét egyetlen lényeges vonatkozás sem.

Nagy súlyt helyez arra — s ez külön érdeme könyvének —, hogy a példatárban az alkotók megválogatásával is kifejezze: az izmusok történetét nem szükséges csak nyugat-európai szemellenzővel látni és láttatni. Az ő világa számára létezik Közép-Kelet-Európa is, ezért egyenrangú felekként iktatja be a közölt irodalmi és művészeti anyagba a román Octavian Băncilă, Brăncuși-t, Cosbucot, Ionescót, Tzarát, Lucian Blagát, Tuculescut, Panaît Cernă, a bolgár Elin Pelint, a cseh Brezínót, Nezvalt, Wolkert, Dvořákot, Janáčeket, Vincent Hložnikot, a szerb Generaliçot, a szlovén Ivan Cankar, a szerémségi Fejes Imrét, a lengyel Reymontot, s természetesen az orosz—szovjet irodalom és művészet alkotóit és alkotásait. A németországi Moholy-Nagy, a franciaországi Vásárhelyi éppúgy szerepelnek, mint Kós Károly, Mattis Teutsch János, Nagy Imre, Szervátiusz Jenő és Tibor.

S még valamit meg kell jegyeznünk. A magyar művészettörténeti munkák legtöbbje nyelvezete miatt élvezhetetlen, sőt olvashatatlan. Egyrészt a felelőtlenül használt sok idegen szó, amikor az olvasónak magának kell kitalálnia, hogy a szerző a többnyire gyűjtőfogalmat jelentő idegen kifejezésen mire is gondol, másrészt pedig sok-sok szerző a mondanivalóját ködbe, valóságos „kultúr-bödületbe” burkolja, s mire az olvasó kihámozza az értelmét, rá kell döbennie, hogy rendszerint semmi érdemleges értelme sincs a szóznak. Schiller mondotta: ha a művészet válságba kerül, annak a művészek az okai. Ugyanazt kell mondanunk a fenti jelenséggel kapcsolatban is. Pedig nemcsak a szakmabeliek, hanem a laikusok is szívesen elolvasnák a könyveket, ha úgy írnák őket, ahogyan M. Burrows írt a *Holt-tengeri tekercekről*, vagy ahogyan Lyka Károly, Ferenczy Béni írt. Egyáltalán, ahogy ma már a nagyközönség számára írni illik. Nem tolvajnyelven, nem zagyva kifejezések összehordásával kápráztatni el a jóhiszemű értelmiségit embert, hanem úgy fogalmazva, hogy aki olvasni kezd, az valósággal bele is ragadjon a szövegbe, s ne tudja abbahagyni, míg végig nem olvasta. Nem volna szabad lennie külön „szakmainak” és külön „ismeretterjesztőnek” minősített nyelvezetnek, hanem egyszerűen közérthetőnek, ha a művészettörténetírás nem akarja elidegeníteni a művészettől a műbarátot, az olvasó embert.

értekeznek. Ki-ki a más mesterségét folytatja, talán az utolsó kivételével. Itt együtt jelentkeznek, s így van ez jól, ha nem azzal az igénnyel lépünk fel, hogy Kolozsvár múlt századi zenei életét történelmi összefüggéseiben ismertessük meg, hanem csak egy kis péle-méle-t dobunk fel azoknak az életéből és munkásságából, akik amellet, hogy muzsikáltak, még emlékeztek, vitatkoztak, műkedvelősködtek is az irodalom irányain. És melléktermék maga az összeállítás is. Lakatos István több zenei monográfiával adósunk. Vegyük a kolozsvári emlékvilágot emlékeztetőnek vagy előlegnek? (*Kriterion*, 1973.)

HORIA BRESTOIU: Acțiuni secrete în România în preajma și la începutul celui de al doilea război mondial. — A különféle hírszerzők romániai tevékenysége már az első világháborút követően is elég élénk volt, de a második világhégest közvetlenül megelőző időszakban a kémkedés „a nagy alkalomhoz” illő arányokat öltött. Természetesen nem tétlenkedett a román hírszerzés és a kémelhárítás sem, a nagyvezérkar *deuxième bureau*-ja, illetve a miniszterelnökségnek közvetlenül alárendelt titkos szolgálat, valamint a sziguranca detektív-testülete — amely íme, egy adott történelmi helyzetben a haza ügyét is szolgálta — honnemtésben eléggé hatékonyan felhasználta a szikofanták hadait. A munkahipotézis igazán nem volt bonyolult: Románia nemzeti létének biztosítása. De komplikált volt a kivitelezés: nemcsak az ellenséges titkosügynökök cseppet sem lebecsülendő ügyessége okozott sok fejtörést, bizonyos esetekben komoly problémát jelentett az is, hogy a szövetséges ügynökök, akik nem mindig dolgoztak a román

szervek tudtával és beleegyezésével, önálló akciókat kezdeményeztek, amelyek stratégiaiilag egyeztek ugyan Románia távlati érdekeivel, de taktikailag kényelmetlen helyzetbe hozták a román kormányokat, hiszen már egyre nehezebben lavíroztak a kisebbek érdekeit igen gyakran nem sok figyelemre méltató nagyok ellentétes érdekeinek ütközési szférájában. (*Editura științifică, 1973.*)

KISS JÁNOS: Díszelőadás. — *A Tegnaptól holnapig* című Forrás-kötetével széles körű visszhangot keltett kolozsvári szerző harmadik könyve. A helyszín, sőt a szereplők is lényegében azonosak, s még csak nem is a meglehetősen szűkre szabott cselekmény hoz újat a bemutatkozó kötethez viszonyítva, hanem a jelentősen megnövekedett mesterségbeli tudásról árulkodó, árnyaltabb jellembrázolás s a korábbi írásokban megmutatóknál jóval igényesebb, hajlékonyabb, művészebb stílus. Egy város melletti falu hétköznapi reggelének néhány órájában hiú vagyak és remények, kisszerű mesterkedések, civódások és mélyebb konfliktusok tárulnak fel a szerző ironikus láttatásában. A részletek gazdagsága Kiss János lélekbrázoló epikájának lehetőségeit igazolja, olvasmányosság és művészi színvonal összekapcsolhatóságát bizonyítja. (*Kriterion, 1973.*)

KORNAI JÁNOS: Erőltetett vagy harmonikus növekedés. Gondolatok a gazdasági növekedés elméletéről és politikájáról. — „Ha pszichoanalízist végeznénk a távlati tervezők s a gyakorlati tervezőkkel együttműködő elméleti közgazdászok körében, sajátos *terv-skizofrénia* tüneteit fedeznénk fel. Az első számú lélek a »harmonia-lélek«. A

Koczogh könyve jó példa arra, hogyan kell írni, fogalmazni a legnehezebb kérdésekről is, kevés szóval, pontosan, tömören, világosan és közérthetően.

Az egyes irányzatokat bemutató kis tanulmányokat érdemes volna külön kötetben is megjeleníteni, hogy mint *kézikönyv* ott legyen a művészet berkeiben s a kiállítótermekben eligazodni vágyó műgyűjtők, műbarátok keze ügyében.

Szj Rezső

Mitológiai kislexikon

A háborús idők légmentes kiadványaira vagy magoló nebulók kezefogásától elpiszkolódott grammatikák fedelére emlékeztető barna kötéstábla senkit meg ne tévesszen, mert a több éves vesződség, amelyről a könyv* szerzője, Szabó György az olvasóhoz intézett „töredelmes vallomásában” beszámol, a Horatius emlegette Hymettuséval (mézéről és márványáról híres hegy Attikában — Carmina II. 6.) vetekedő édességű mézet termelt. Gyönyörűséges olvasmány ez bizony nemcsak a tudnivaló diákok részére avagy a keresztretjvényfejtők népes táborának, hanem azoknak is, akikben a klasszikus ókorral való újabb találkozás az oly sok titkos szorongással és boldog megkönnyebbüléssel teljes ifjúságot idézi vissza.

A kötet igazi értéke azonban — kiadói ívszámahoz viszonyított gazdag tartalmán túlmenően — az ókortudomány mai álláspontját érvényesítő koncepciójában rejlik. A szerző tudniillik végképp szakít a reneszánsz óta meggyökeresedett antikvitáskultusszal, amely csak a görög-római világra korlátozódott, s a klasszikus ókor művelődési örökségének fogalmát kiterjeszti a Hellással és Rómával szorosabb kapcsolatba került mediterrán népek hagyományaira is. A figyelmes olvasót ekként maguk a lexikon címszavainak összefüggései győzik meg arról, miszerint az „európaiság” gránitzirt-tömörségű alapkövének vélt görög szellem igazi nagy erénye nem az eredetiség, hanem a három évezred távlatából is párját ritkító szintézis, az a képesség, amellyel az úgynevezett folyamamenti nagy kultúrák (az egyiptomi és a mezopotámiai) vívmányait egybeötvözte a kisázsiai népek ismeretelemeivel, és azon világszemléletek helyett, amelyekre a természet vak erőinek többé-kevésbé okkult formába burkolt uralmának hiedelme nyomta reá a bélyegét, megalkotta a maga emberközpontú gondolatrendszerét, a mítoszokból és mondákból verve hidat az Olümposz és a halandók, a transzcendens eszmeiség és a valóságos lét között.

* Mediterrán mítoszok és mondák. Mitológiai kislexikon. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1973.